FINNSAM-INFORMATION

Nr. 1 Februari 1995

Hej i nätverket !

Vi ska nu från ledningsgruppen inom FINNSAM försöka vara lite bättre på att informera om det som händer ute i våra finnbygder och mellan våra två årliga FINNSAM-konferenser. De senare har ju annars varit det mest kännetecknande för nätverket sedan de första tankarna om ett samordnat arbete kring den svedjefinska kulturen väcktes i Karlstad hösten 1991.

Annars skall vi fortsätta arbeta lika obyråkratiskt som tidigare. Ingen fast organisation, utan mellan träffarna en ledningsgrupp där de olika finnbygderna på vårkonferensen kan utse och förändra sin representation i samordningsarbetet.

Eftersom allt arbete är helt ideellt. Var och en (även ledningsgruppen) svarar för sina egna kostnader, beslutades vid träffen i Åsnes maj 1994 att en porto-avgift skulle tas ut. Därför medföljer i detta utskick ett inbetalningskort på 50:-, samt möjlighet att köpa den litteraturförteckning som var bland de första projekt som diskuterades inom FINNSAM. Tryckningen av den är "sponsrad" och hela intäkten går till nätverket. FINNSAM-nätet´s register innehåller idag av 332 adresser. Det betyder att bara detta utskick med kuvert, porto och tryck kostar omkring 5.000:-. Fortsättningsvis måste vi begränsa utskicken till de som betalar in sina 50:-. Självklart vill vi att så många som möjligt skall vara med och vi efterlyser framför allt flera norrmän.

I detta utskick hittar ni:

1. Presentationfolder om FINNSAM
2. Redovisning av aktuella projekt
3. Förhandsinfo om vårens FINNSAM-konferens i Gräsmark 12-13 maj
4. Minnesanteckningar från höstkonferensen i Hälsingland se protokollpärm
5. Enkät till vår "Forskarkatalog"
6. Aktuella böcker och tidskrifter som finns att köpa
7. Information om kurser och andra aktiviteter i vår och sommar

Nästa utskick kommer under mars månad (stoppdag för material 10 mars) och innehåller bland annat inbjudan till Gräsmark-konferensen med detaljprogram och kostnad.

1995 - 02 - 10 / Bo Hansson

AKTUELLA FINNSAM - PROJEKT

BIBLIOGRAFI OM SKOGSFINNAR I SKANDINAVIEN

Det är ett projekt som skall förteckna allt tryckt material om skogsfinnar och de bygder som koloniserats av dom, fram till nutid. Kapitel ur böcker registreras separat efter ämne, t.ex. svedjebruk, ortnamn, trolldom, eller geografiskt efter socken. Även artiklar ur dagstidningar tas med om de är signerade. Arbetet har pågått i snart 2 år och omfattningen beräknas till ca: 6 - 7.000 poster och bör vara klart för tryckning i början av 1996. Materialet matas även in i dem databas för fortsatt komplettering och utnyttjande av intresserade.

Lars-Olof Herou

FINNSAM`s BYGGNADSBESTÅNDSPROJEKT

Inventeringen som går under namnet "De skogsfinska karaktärsbyggnaderna", startades 1992 av undertecknad, för att i Skålsjögårdens Finnskogsmuseum visa spridningsbilden för dessa kulturvärden. För närvarande finns 242 byggnader dokumenterade: 46 rökstugor, 57 rior, 131 bastur och 8 med kombinerade funktioner. Som "spin-off" effekter av den påbörjade kartläggningen kan vi peka på FINNSAM´s byggnadsseminarier, dit myndigheter och intresenter inbjudits inom olika trakter, samt att länsstyrelsen i Gävleborgs län gör en "riesatsning". Om du vill hjälpa till med dokumentation av byggnader, kan Du kontakta Birger Nesholen på Gruetunets Museum tel. 62 94 73 15 eller undertecknad tel. 0271-52038, 52040.

Maths Östberg

KATALOG ÖVER FINNKULTURFORSKARE

Under ett par års tid har ett arbete pågått för att utarbeta en forskarkatalog över alla de som sysslar med någon typ av forskning, dokumentation etc. vad avser den svedjefinska kulturen i Skandinavien. Tanken är att oavsett vad man är intresserad av, vare sig det gäller släkter, byggnader, ortnamn, musik, folktro eller annat. Skall man här kunna få kontakt med likasinnade. Katalogen skall kunna vara såväl databaserad och förnyas efterhand, som tryckt på papper - aktuell vid trycktillfället. Uppgifter skall kunna sökas både geografiskt och ämnesmässigt. Mer information kan du få genom undertecknad adress: Kyrkmässv. 10, 653 46 Karlstad, tel. 054-56 45 81.

Christer Nilsson

Några andra projekt är också aktuella, men ännu i sin linda:
- översättning av finsk litteratur till svenska
- bildande av en underorganisation till "Datorhjälp i släktforskningen" (DIS)
- uppbyggnad av en databas med finska släktnamn och geografisk förekomst
- studieresa till Finland

1995-01-17 / BoH

FINNSAM-KONFERENS I GRÄSMARK

Fredag - Lördag 12 - 13 maj 1995

Start med lunch kl. 12.oo på Tvällens Värdshus i Bogen på fredagen. Därifrån startar en rundtur på Timbonäs finnskog.
Vid 16-tiden äter vi på Karmen Kynna och på kvällen blir det information om trakten, samt underhållning.

Lördag förmiddag blir det föredrag om finnkulturen. På eftermiddagen behandlas aktuella FINNSAM-frågor, samt val av representanter i ledningsgruppen. (se sidan om aktuella projekt) Avslutning ca: 16.oo.

Förläggning ordnas i Tvällens stugby och konferensen hålls i Bogens bygdegård. Detaljprogram skickas ut i mars.

Arrangörer: Timbonäs - Långenäs Byalag

Information från Östra Finnbygdens Intresseförening, Medelpad

Glöm inte att boka in **onsdagarna i juli månad**. Då har vi pörtekvällar.

Beställ ditt ex av **Finnbygdsbladet 1995**. Förutom information om senaste nytt hos oss i Östra Finnbygden får du läsa om **David Skogmans berättelse från hans resa på Skandinaviens finnbygder år 1865**. Artikeln skrevs av Aare Nyman år 1977 och den färska översättningen är gjord av Sirkko Heiskanen.

Finnbygdsbladet kommer att vara **klart i mars** och kostnaden blir ca 20:- inkl porto.

Beställ den från Östra Finnbygdens Intresseförening (0691-80052, 0691-80017) eller från Finnbygdens Förlag & Antikvariat (0250-71998, fax: 17060)

FINNSAM´s FORSKARKATALOG

Innehållet i en forskarkatalog kan delas in i två delar, en *beskrivning i text* och ett *sakordsregister* som ska underlätta sökning i katalogen. Sättet att beskriva sina forsknings/intresse-områden kan variera kraftigt. På den bifogade blanketten anger Du beskrivningen i text på det sätt Du själv vill uttrycka Dig. Utifrån denna beskrivning kommer vi sedan att definiera och sammanställa ett sakordsregister. Beskrivningen i text består av två delar eller rubriker

I Ämne/n
II Geografiska områden

Exempel på ***ämnen*** är byggnadsskick, hantverk, folkmusik, ortnamn, släktforskning och lokalhistoria. För vissa ämnen kan det också vara önskvärt att ange en underindelning.

Exempel: byggnadsskick — rökstuga; släktforskning — släkten Nikkarainen

Lokalhistoria betecknar här ett allmänt intresse för en bygds historia.

De ***Geografiska områden*** som kan anges är län/fylke, socken/församling och by/gård.

Exempel:
- Kopparbergs län (W)
- Lokalhistoria i Säfsnäs socken
- Finska släkter i byn Drafsen

För att underlätta sammanställningen av sakordsregistret har dessa nivåer valts. Vi har också diskuterat om begreppet finnskogsområde skulle användas, men eftersom entydigt definierade finnskogsområden saknas har län/fylke valts istället. Av hanteringsmässiga skäl har vi inte använt landskap som annars kanske kunde ha varit ett alternativ.

Observera att man inte är tvungen att ange alla nivåer - ofta rör ju ens intresse ett ämne relaterat till ett vidare geografiskt begrepp. Om man har ett övergripande intresse för något ämne är det således inte nödvändigt att ange något område.
För att underlätta sammanställningen av sakordsregistret har dessa nivåer valts. Vi har också diskuterat om begreppet finnskogsområde skulle användas, men eftersom dessa inte är entydigt definierade har län/fylke valts istället.

FINNSAM - FORSKARKATALOG

Insänt datum:

Namn	C/o-adress

Gatuadress	Postnr och adress

Telefon bostad	Telefon arbete

I **Ämne/n** för forskning/dokumentation/intresse

II Bedriver forskning/dokumenterar/intresserad inom följande geografiska **områden**

Vid behov fortsätt på nästa sida

Blanketten skickas till: CHRISTER NILSSON, BÄCKEBOGATAN 13 C, 654 65 KARLSTAD
Om du vill ha en utskrift av din intreseprofil - bifoga ett frankerat svarskuvert !

FINNSAM - FORSKARKATALOG

Forts

I **Ämne/n** för forskning/dokumentation/intresse

II Bedriver forskning/dokumenterar/intresserad inom följande **områden**

FINNKULTURFESTIVAL
i Torsby 20 - 28 maj 1995

FINNKULTURFESTIVAL
Torsby 20 - 28 maj 1995

Den årliga "Finnkulturveckan" ska i år utvidgas till en större kulturfestival, med teater, film, folk- och rockmusik, hantverk, bygdespel, hembygdsgårdsarrangemang, kulturvandringar, utställningar och föreläsningar.

Syftet med festivalen är att i en svår tid, visa på den unika kultur som ännu lever i denna del av Värmland och vad för möjlighet den ger till sysselsättning och kulturupplevelser, samt förnya samarbetet mellan de tre berörda nordiska länderna som kommer att vara representerade under festivalen.

Tanken är att aktiviteterna skall fördelas över hela kommunen. Därför är ett stort förberedelse-arbete igång med många föreningar, institutioner och inte minst arbetslösa. Det finns fortfarande plats för idéer, frivilliga krafter och ekonomisk hjälp !

Torsby Finnkulturcentrum, Box 23, 685 21 Torsby,
tel. 0564-12313, fax 10531.

Preliminärt program:

Teaterföreställningar:

GOTTLUNDSSPELET
ett bygdeskådespel om Carl-Axel Gottlund och finnbygden, ges på hembygdsgården på Kollsberg.

FINNSKOGSTEATERN FRÅN HÄLSINGLAND
Scener ur deras pjäs om författaren Åke Wassing, samt "gubbar och gummor" från finnskogen.

"MELLAN HIMMEL OCH JORD"
Skrönor från Värmland
med Västanå Teater.

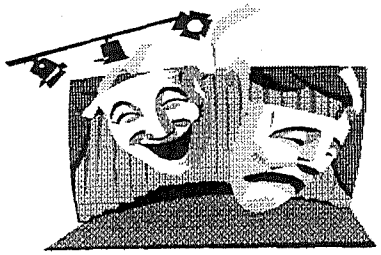

MÅNKRAFT"
En schamanföreställning.

Dansuppföranden:

"Klarälvdalinga´n" - folkdanslag.

"Internationella danser" dansgrupp ledd av Catherine Grollemund.

Dansbanekväll i Herrgårdsparken, dragspel och fiol.

Föreläsningsserie:

"Projekt Gammelvallen", arkeolog Kjell-Åke Aronsson.

"Spädbarnsvård på finnskogen", Ulla-Britt Lithell, Uppsala Univ.

"Korn eller råg på finnskogens svedjefall ?"
Diskussion med Kjell-Åke Aronsson och Per-Martin Tvengsberg.

Julius Mägiste´s Värmlandsfinska inspelningar från resorna 1947-50, Riita Taipale-Miesmaa.

Musikföreställningar:

Ungdomsorkester från Rautalamppi,
Torsbys finska vänort.

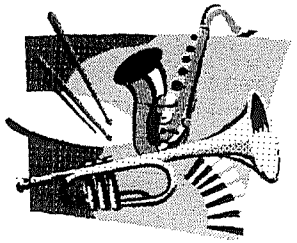

Sinikka Langeland,
Norsk-Svensk folkmusik-inspirerad grupp som bl.a. använder kantele.

"HEDNINGARNA",
Svensk-finsk folk-rockgrupp
som gör turnépremiär i Torsby 20 maj - förköp.

"MUSIK PÅ FINNSKOGEN",
Musikseminarium med utövare, instrumentbyggare och forskare:
Atle Lie-Jensen -Hamar, Sinikka Langeland och Ove Berg -Svullrya,
Monica Olsson -S.Finnskoga, Magnar Storbekken -Tolga,
Anders Stake -Degerfors och Timo Leisiö -Tammerfors.

"JAMKVÄLL"
Med folkmusiker på Björnidet på kvällen den 20 maj.

"LIV OCH LUST",
Kör med svängig internationell repertoar.

"HOGSNORT RUPERT",
Folkmusikgrupp från Torsby.

"FOLKDANS OCH MUSIK I HERRGÅRDSPARKEN"
Picknick-kväll i det gröna.

"GE & HÖRS BAND"
Rockkonsert.

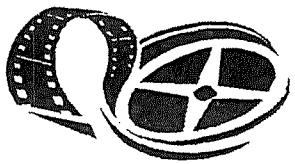

Filmföreställningar

Med finsk "touch" är under planering.

Dessutom planeras: hemslöjdsutställning i Prostgårdslagår´n, finska konstutställningar, hembygdsgårdsarrangemang, finska föreningars deltagande, invandrarmusik m.m. Dessa aktiviteter var dock ännu ej bekräftade den 15 februari.

RAPPORT FRÅN TORSBY FINNKULTURCENTRUM:

"Långt upp i Norra Värmland, där bergen blånar och doften av rökstugor och motti fortfarande ligger som ett dis över skogen, dväljes Torsby Finnkulturcentrum. Ett modernt forskningscentrum, som nu trampat ur barnnäverskorna och är redo att klampa ut i världen med storstövlarna på"

Under hösten tillsattes den sedan ett år obemannade bibliotekarietjänsten då Staffan Fenander tillträdde den liksom sysslan som enhetschef. Dessutom fick Inga-Greta Lindblom som är filial-föreståndare på Vitsands bibliotek fast anställning som receptionist / kanslist på halvtid. Tillsammans med Håkan Eles arbetsuppgifter som antikvarie finns nu alltså tre fasta tjänster inrättade, förutom ett antal tillfälliga ALU och beredskapsarbeten, bl.a. med inläggning av födelseböcker på data i Östmark.

Torsby kommun äger nu området och har satt igång en upprustning av huset. Biblioteket som legat i "träda" en tid är på väg att organiseras upp så att det blir lättare att överblicka. Brobergs samlingar är på väg att kopieras upp, så att det kan bli tillgängligt utanför kommunens brandsäkra arkiv.

Efter ett lyckat besök med rundresa, där de tre riksantikvarierna från Finland, Sverige och Norge deltog, är vi igång och söker projektpengar från Nordiska ministerrådet. Främst för dokumentationer och utgivningar. Dessutom från andra håll för utbyggnad av utställningshallen, som är planerad att bli en suggestiv bildprojektion/multimediahall om den skogsfinska kulturen med målgruppen skola-barn-ungdom, samt ett café.

ÅRSMÖTE

Solör-Värmlands Finnkulturförening

Lördag 27 maj kl. 13.00

i Prostgårdslagår'n, Torsby

FINNBYGDENS
FÖRLAG & ANTIKVARIAT

Maud Wedin Tidénsvägen 7
792 37 Mora
Tel 0250-71998 Fax 0250-17060
Nalle: 010-693 69 67

Prislista fr o m 1/1 1995 för FINNSAM:are

Moms ingår, frakt tillkommer

Nya böcker

Ahlmark Anders; Livet i Finnskogarna, Sundsvall 1992	70:-	
Alm Hilkka; Honungslandet, del 1, Malung 1990 Roman, inb	100:-	
Brummer H; Zorngården - ett konstnärshem, Malung 1989	150:-	
Gothe Richard; Finnkolonisationen inom Ångermanland, Södra Lappmarken och Jämtland, faksimil, Mora 1993	100:-	prissänkt
Gothe Richard; Från trolldomstro till kristendom, faksimil, Mora 1993	100:-	prissänkt
Gothe Richard; Medelpads finnmarker, faksimil, Sundsvall 1988,	125:-	
Gottlund C A; Dagbok över mina vandringar på Wermlands och Solörs finnskogar 1821, Gruetunet Museum 1986, faksimil	150:-	
Dagbok över dess resor på Finnskogarne år 1817, Dalarnas museum 1984, faksimil	100:-	
Halfvarsson Hans; Från land och strand vid Ljunga älv, Malung 1993, faks	100:-	
Modin-Heden Hildur; Barndomsminnen från Torps prästgård, Malung 1993, inb, redigering: Maud Wedin	100:-	prissänkt
Nordmann Petrus; Finnarne i mellersta Sverige, faksimil Malung 1994	120:-	prissänkt
Palén S A; Från gamla Haverö, faksimil, Mora 1994	100:-	
Wedin Maud; Finnbebyggelsen i Ånge Kommun, Ånge 1990, inb	130:-	
Varhelst det finns en skog, där känner jag mig hemma, Sundsvall1993, häfte	30:-	

FINNSKOGS-LITTERATUR

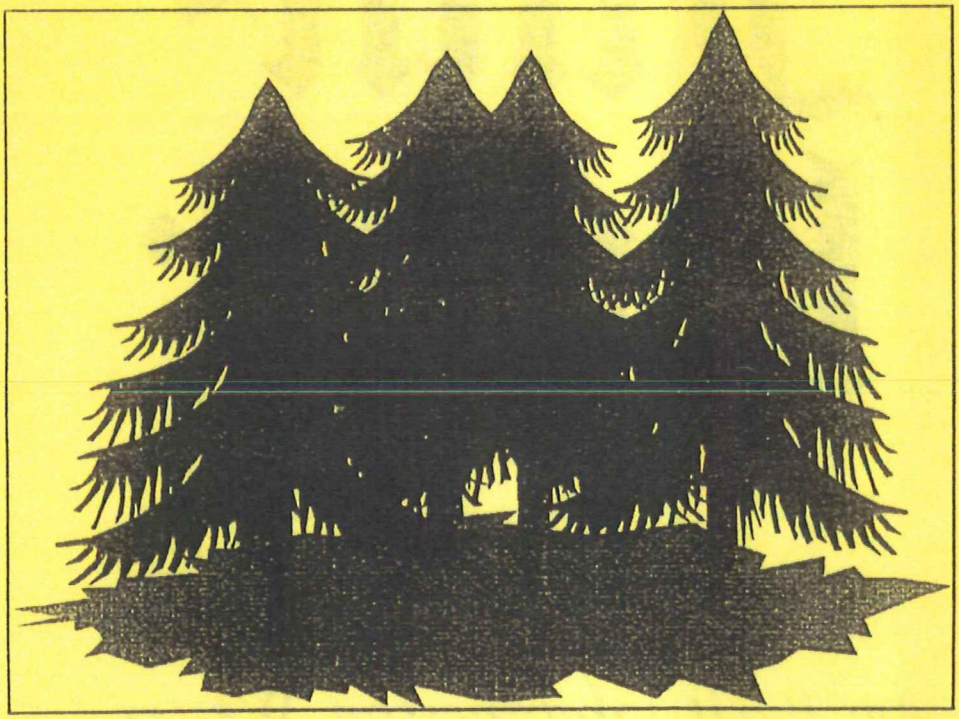

- en förteckning över grundläggande litteratur om svedjefinnar och de norsk-svenska finnskogarna

Framtagen i FINNSAM:s regi
av Lars-Olof Herou, Ludvika

Med detta material som grund kan var och en få en god inblick i detta ämnesområde. Det stencilerade A4-häftet som omfattar 20 sidor ger mer än 200 exempel på tidskrifter, tidningar, böcker, artiklar och andra tryckta material som ger en allsidig och verklighetsanknuten bild av den svedjefinska kulturen och de livsvillkor skogsfinnarna hade. Materialet består av tre huvuddelar, en allmän, en ämnesvis och en regional.
Det kan beställas genom att sätta in 30:- (inkl. porto) på FINNSAMS postgiro. Ange ditt namn och din adress.

MED RÖTTER I SAVOLAKS

Finnättlingar studerar sin historia

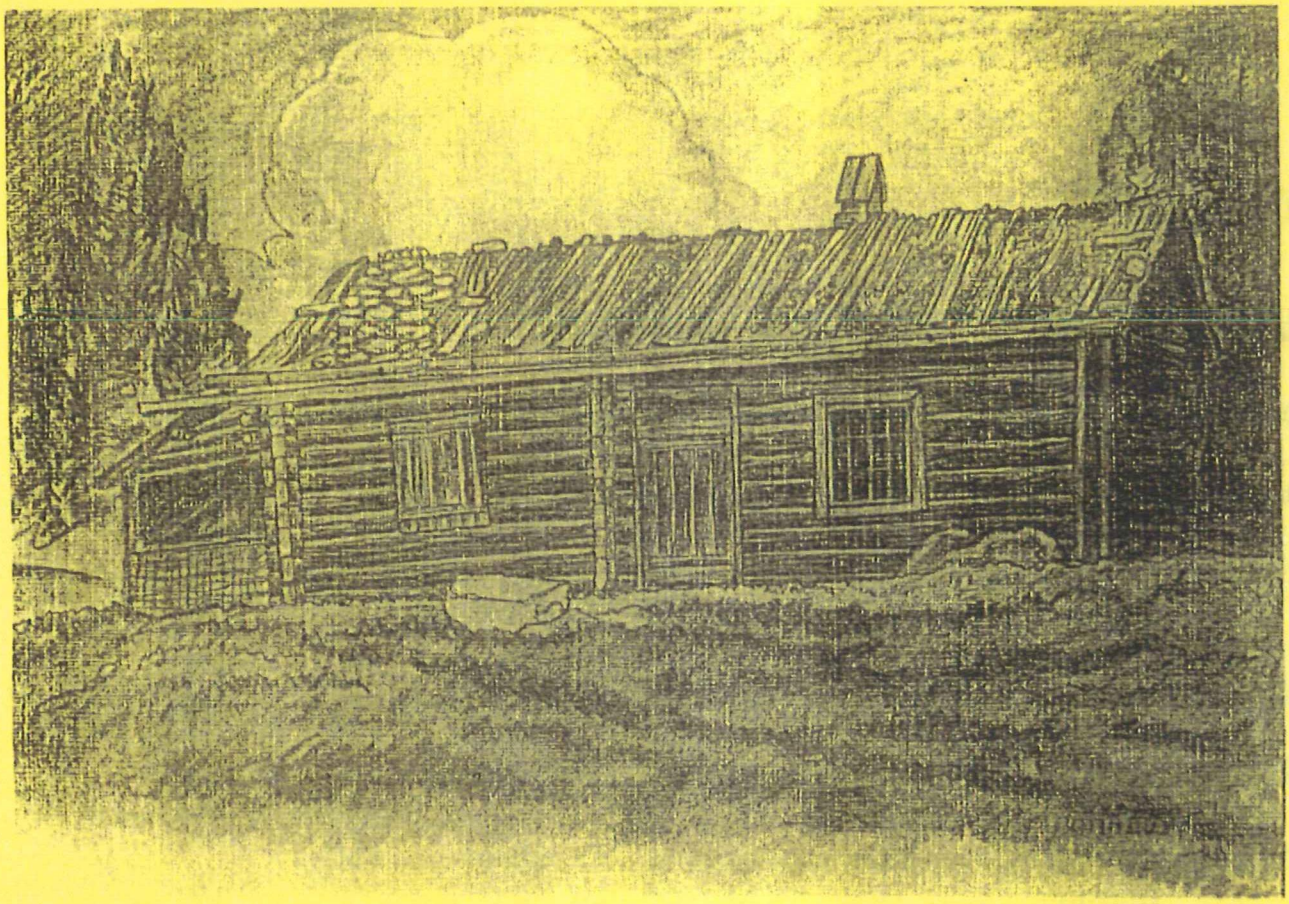

Innehållet utgörs av en s.k. C-uppsats i Etnologi som presenterades under våren 1993 vid Uppsala Universitet och är tryckt på 48 sidor i A4-format. Den bygger i huvudsak på intervjuer med människor i olika finnbygder. En av frågorna som ställs är varför de är intresserade av sin finska historia. Dessutom jämförs finnkulturens renässans i Ljusnarsberg, med bl.a Grue i Norge och Torps socken i Medelpad. Innehållet består också av en allmän beskrivning om släktforsknings- och hembygdsrörelsens uppblomstring under 1970-talet.

Den kan beställas av författaren: Tor Eriksson, tel. 019-120884, Lövstavägen 20. 703 56 Örebro tel. 019-120884, pris 50:- inkl. porto.

Register över tidskriften

Finn-kultur

1977-1992

Av Berit Johannesson Wester

Utgiven av Solör-Värmlands finnkulturförening.
Innehåller 589 poster, författarindex, ortsindex och personindex. Tryckt som bilaga till Finnkultur nr 4/94 i A5-format på 48 sidor.

Kan beställas genom att sätta in **20:- + porto** på postgiro:
Sverige 58 33 21 - 5, SVFF, 680 40 Östmark
Norge 5 42 41 06, SVFF, 2252 Hokkåsen

Medlemsskap i föreningen där tidskriften ingår kostar 70:- för 1995.

INBJUDAN TILL:

Temadag om den finska kolonisationen i Jämtlands län

- med presentation av skogsfinnarnas bygder och kulturspår

För första gången erbjuds ett spännande program för dem som vill veta lite mer om den finska kolonisationen i Jämtlands län, med studiebesök till platser där finnarna slog sig ner.

Lördag 6 maj kl. 09.30 - 17.00
i Folkets Hus, Strömsund

PROGRAM:

kl. 09.30 Samling med kaffe - Introduktion
kl. 10.00 Presentation av Strömsbygden - Sten Sundqvist
kl. 10.15 FINNSAM - finnbygder i samverkan. Lokalhistoriska kommitten.
kl. 10.30 Svedjefinnarnas inflyttning till Mellan Norrland - Maud Wedin.
kl. 11.30 Skogsfinnarnas byggnader och kulturspår - Maths Östberg.
kl. 12 - 13 Lunch
kl. 13.00 Skogsfinnarna i Norra Värmland - Kjell-Åke Aronsson.
kl. 13.30 Dokumentation av skogsfinnarnas invandring till Norge - Birger Nesholen.
kl. 14.15 Finska ortnamn i Mellan Norrland - Maud Wedin.
kl. 14.45 Litteratur kring den finska kolonisationen - Yngve Hedin.
kl. 15.00 Kaffe
kl. 15.30 Studiebesök på platser där skogsfinnar slog sig ner i Ströms- o Tåsjöbygden.

Arrangörer: Sveriges hembygdsförbund; lokalhistoriska kommittén, Heimbygda, Hembygdsförbund för Jämtlands län, Ströms,- Alanäs,- Bodums,- Hotings,- Rörströms,- och Tåsjö hembygdsföreningar.

Anmälan: till Heimbygda c/o Sven Schylberg, Grytan 2450, 83498 Brunflo, tel. o fax 063-20701. - senast lördagen den 29 april 1995. Kostnad 200:- betalas in på Heimbygdas pg. 31628-1.

Finnbygdsrapsodi

Är en 122-sidig skrift om Tyngsjö på Malungs östra finnmark.
Bertil Bergqvist skriver om bygdens finska rötter, hur den påverkas av bruksnäringen och hur den egna släkten kommer dit som nybyggare. Den är samtidigt hans egen levnadshistoria, som för honom liksom för många av hans generationen gått via Brunnsviks folkhögskola ut i en mångårig samhällsgärning. Slutligen presenteras ett antal Tyngsjö-profiler.

Boken kostar 110:- och kan beställas direkt av författaren på adress:
Flygarg. 20, 753 37 Uppsala. Tel. 018-248945.

Har du "rötter i Gustava" ?

Du som söker Dina anor i Gustav Adolfs socken i Värmland kan ha nytta av följande publikationer utgivna av Sällskapet Gustavaforskning:

1. "Familjebok för Gustav Adolfs socken 1726-1783" - Arne Östman.
(234 sidor) *Pris: 125:- + porto 20:-*

Sammanställningen omfattar 61 hemman och 410 familjer.
Den grundar sig på anteckningar i samband med släktforskning.

Från födelseböckerna har uppgifter om barn med gemensamma föräldrar sammanförts till familjer. Därefter har kompletteringar införts från vigselböcker samt död- och begravningsböcker.

2. "Husförhörslängd 1825-1830" - Sällskapet Gustavaforskning
(164 sidor) *Pris: 100:- + porto 20:-*

Innehåll: Karta över Gustav Adolf, Personregister., Ortsregister., Husförhörslängd

3. "Ordlista över Gustavamålet" - Birger Eriksson
(109 sidor) *Pris: 60:- + porto 20:-*

Dialektordlistan har tillkommit dels genom egna uppteckningar sen ett trettiotal år tillbaks i tiden, dels genom ett samarbete och diskussioner i en studiecirkel inom ABF med deltagare från orten.

Sällskapet ger också ut medlemstidskriften "Gustavabygden" (24 s. - 2 nr./ år) Den erhålles för årsavgiften på 40:-. Liksom publikationerna beställs den genom::
Sällskapet Gustavaforskning, Valter Berg, Magerås 13 Gustavsfors, 683 91 Hagfors. Tel. 0563-26074 Pg. 48397-4.

GUSTAVATRÄFFEN genomförs varje år I GUSTAVSFORS FOLKETS HUS söndagen före midsommar (18/6-95) Årsmöte kl. 10.00, senare mat, prat och underhållning. Ta med dina egna släktuppgifter etc !

Skålsjögården

inbjuder till

Finnskogskurs 16 - 18 juni 1995

Den skogsfinska kolonisationsvågen för 400 år sedan har haft en utomordenligt stor betydelse för våra skogsbygder. Tack vare dessa svedjefinnar befolkades de öde skogsområdena, gårdar och byar bildades. Var femte svensk kan också i sina släktrötter finna någon av de uppemot 20 000 finska invandrarna.

För alla finnskogsintresserade ordnar nu Skålsjögården en veckoslutskurs. Vi plockar fram de skogsfinska särdragen i de försvenskade norrländska finnskogarna. Finnskogsmuséet, som är ett levande friluftsmuseum vid Skålsjögården, är en utmärkt utgångspunkt för kursen.

Förutom föreläsningar och lite fältarbete studerar och prövar vi Finnskogsmuséets rökbastu och pörte. Vi hinner också med exkursioner på sydvästra hälsingefinnskogen, d.v.s. gränsskogen till Gästrikland och Dalarna. Dessutom tittar vi på film och diabilder.

Hjärtligt välkomna!

Samling:	fredag 16/6 c:a kl. 16:00
Avslutning:	söndag 18/6 c:a kl. 16:00
Kursledare:	Maths Östberg, Skålsjön
Gästföreläsare:	Maud Wedin, Hjältanstorp
Kursavgift:	350,-
Helpension:	700,-
Anmälan:	snarast, men senast 29/5 till
	Skålsjögården, 828 95 VIKSJÖFORS
	Tel: 0271 - 520 40, fax: 0271 - 520 45